S.V. Apte, English-Sanskrit Dictionary -- 3rd ed. Pune 1920

(री *f.*). **2** प्रीयमाण, मुदित, हृष्ट. -*s.* आनंदः, हर्षः, प्रमोदः, उत्सवः.

Rejoin, *v. See* Answer. **-Rejoinder,** *s.* प्रतिवचनं, उत्तरं, प्रत्युक्ति *f.*

Rejuvenate, *v. t.* बलं-सत्वं-वृध् c., आ-प्यै c.

Relapse, *v. i.* पुनः पत् 1 P or आगम् 1 P or प्राप् 5 P; oft ex. by पुनः with other words; 'r.-ed into a feverish state' ज्वरेण पुनरभ्यभूयत, पुनः ज्वरातुरो बभूव; 'r. ed into vice' पुनर्दुर्मार्गं गंतुं प्रचक्रमे, सत्पथात् भ्रष्टः, सन्मार्गं अत्यजत्; 'r. ed into his natural joviality सहजामानंदवृत्तिं प्रत्यपद्यत. -*s.* पुनःपतनं, आवृत्ति *f.*, प्रत्यागमनं, पूर्वावस्थाप्राप्ति *f.*

Relate, *v. i.* (To) उद्दिश् 6 P, अपेक्ष् 1 A, अनुषंज्-संबंध् pass.; by deriv. in ईय, or विषय in comp.; 'r. ing to Sastras' शास्त्रीय, शास्त्रविषय; 'news r. ing to the king's murder' राजघातविषयकः-संबद्धः-वृत्तांतः; *See* **Refer.** -*v. t.* कथ् 10, आ-ख्या 2 P, वर्ण् 10, शंस् 1 P, चक्ष् 2 A, आ-नि-विद् c; *See* **Tell.** **-ed,** *a.* कथित, ख्यात, वर्णित, &c. **2** सं-अनु-बद्ध, अनुषक्त, अन्वित, संसक्त, संपृक्त, संबंधिन्, संपर्किन्, in comp. **3** संबंधिन्, सजाति, सजातीय, एक-स-गोत्र, सकुल्य, गोत्रज, एकशरीरान्वय. **-er,** *s.* आ-ख्यायकः, कथयितृ *m.* **-ing,** *a.* (To) संबंधिन्, विषय in comp.; *See* **Refer.** **-ion,** *s.* संबंधः, अन्वयः, संदर्भः, संसर्गः, संपर्कः, अनुषंगः, भावः; 'mutual r.' व्यतिषंगः, अन्योन्यसंबंधः, आकांक्षा (between a word and its meaning); 'intimate r.' समवाय-नित्य-संबंधः; 'the r. of the container and the thing contained' आधाराधेयभावः. **2** बंधुता, ज्ञातिभावः, शरीरसंबंधः, शरीरान्वयः, सजातित्वं, सगोत्रता, सपिंडता. **3** बंधुः, बांधवः, ज्ञातिः, गोत्रजः, सगोत्रजः, सकुल्यः, संबंधी, सपिंडः (to the 7th degree), समानोदकः (8th to 14th degree); सनाभिः, सोदर्यः, समानोदरः (by blood); 'r. s collectively' बांधवगणः-जनः, बंधु-ज्ञाति-वर्गः. **4** आ-उपा-ख्यानं, वर्णनं, कथनं, निरूपणं, कीर्तनं. **-ionship,** *s.* बंधुता, सनाभिता, ज्ञातिभावः, संबंधः; 'near r.' प्रत्यासन्नता; 'distant r.' व्यवहितता. **-ive,** *s.* सगोत्रः, सकुल्यः, बांधवः, बंधुः, ज्ञातिः; *See* **Relation.** -*a.* सापेक्ष, अविविक्त, अन्यसापेक्ष, अकेवल; 'r. importance' तारतम्यं. **2** अन्योन्यान्वित. **3** संबंधिन्, विषयक, in comp.; अनुविद्ध, अनुषक्त, संबद्ध, सान्वय, उद्दिष्ट. **4** संबंधवाचिन्. **-ively,** *adv.* अन्यापेक्षया, अन्यसापेक्षं, अपेक्ष्य; *See* **Comparative.**

Relax, *v. t.* शिथिलीकृ 8 U, शिथिलयति (D.), श्रथ्-श्रंथ् 1, 9 P., 10, वि-स्रंस् c., विगल् c. **2** मुच् 6 P, or c., विसृज् 6 P. **3** शिथिलीकृ, प्र-शम् c. (शमयति), न्यूनीकृ, लघूकृ, मंदीकृ, (मंदीचकार मरणव्यवसायबुद्धिं K. iv. 45); 'r. ing their efforts' शिथिलितप्रयत्नाः. **4** उद्-ग्रंथ् 9 P, विसं-धा 3 U; 'r. the bowels' विरिच् 7 P or c.; *See* **Purge**; 'r. the mind' मनः विक्षुद् c., or विश्रम् c. -*v. i.* शिथिलीभू 1 P, श्लथ् 1 P, श्रथ् 1 A, स्रंस् 1 A, शिथिलायते-मंदायते (D.). **2** प्र-उप-शम् 4 P, न्यूनी-भू. **-ation,** *s.* शैथिल्यं, विस्रंसः, प्रश्रथः, मुक्ति *f.* **2** प्र-उप-शमः-शांति *f.*, न्यूनीभावः. **3** विनोदः, विश्रामः, उद्योगविरति *f.*-निवृत्ति *f.*- शैथिल्यं. **-ed,** *a.* शिथिलित, शिथिल, प्र-,श्लथ, मुक्त, स्रस्त, विगलित; 'having r. his hold' मुक्त or शिथिलित-ग्रहः or हस्तः.

Relay, *s.* विश्रामदायी जवाश्वगणः or सेवकगणः.

Release, *v. t.* मोक्ष् 10, मुच् 6 P or c., वि-निर्-°, उद्धृ 1 P, निस्तॄ c., विसृज् 6 P; *See* **Free,** -*s.* वि-मुक्ति *f.*, मोक्षः, मोचनं, उद्धारः, निस्तारः. **-er,** *s.* मोचकः, मोक्षकः, उद्धर्तृ *m.*

Relegate, *v. t.* वि-वस् c. **2** ऋ c. (अर्पयति).

Relent, *v. i.* करुणामृदु-करुणार्द्र-मृदुचित्त-*a.* भू 1 P; अनुकंप् 1 A, दयार्द्रीभू, करुणया द्रु 1 P; 'his heart r. ed' तस्य मनो मार्दवमभजत, कठिनतामजहात्; 'being appeased, he r. ed' सचानुनीतो मृदुतामगच्छत् (R. v. 54); किमपि सानुक्रोशः कृतः (S. 4) 'somewhat r. ed'. **-less,** *a.* निर्दय, निष्करुण, निरनुक्रोश, क्रूर, कठोर, कठिन-पाषाण-हृदय, निर्घृण; *See* **Cruel.** **-lessly,** *adv.* निर्दयं, निष्करुणं, कठोरं.

Relevant, *a.* प्रास्ताविक (की *f.*), प्रस्तुत, प्रस्तुतानुषंगिन्, प्रासंगिक (की *f.*), प्रस्तावसदृश (शी *f.*)-उचित-अनुरूप, प्रसंगोचित. **-ly,** *adv.* प्रस्तावसदृशं, प्रासंगिकं. **-Relevance,-cy,** *s.* प्रस्तावौचित्यं, प्रस्तावसंगति *f.*, प्रस्तुतानुसारः-अन्वयः, प्रकरणानुसारः, प्रास्ताविकत्वं.

Relic, *s.* अव-शिष्टं-शेषः-षं, शेषभागः; शवः-वं, मृतशरीरं.

Relict, *s. See* **Widow.**

Relieve, *v. t.* (persons) (दुःखात् &c.) मुच् 6 P or c., मोक्ष् 10, उद्धृ 1 P; दुःखं &c. अपनी 1 P or शम् c. (शमयति) or परिहृ **2** (Pain &c.) प्र-शम् c., परिहृ, दूरीकृ; लघयति (D.), विश्रम् c., लघूकृ; *See* **Alleviate,** 'I feel myself to be r. ed' ममात्मा विशदः जातः (S. 4), निश्चितोऽहं.

Institute of Indology & Tamil Studies Cologne University Germany 9/1/2007